INHOUDSOPGAVE

Inleiding 6

1 Omgaan met conflicten – kerken zijn conflictgevoelig 7
1.1 Inleiding 7
1.2 Hoge verwachtingen en diepe teleurstellingen 7
1.3 Wat is een conflict? 9
1.4 Waar gaan kerkelijke conflicten over? 9
1.5 Visie op conflicten 11
1.6 Wat is er positief aan een conflict? 12
1.7 Eenheid in God 13
1.8 Stellingname in eenheid 15
Verwerkingsvormen bij hoofdstuk 1 17

2 De Bijbel over conflicten 18
2.1 Inleiding 18
2.2 Eenheid in verscheidenheid 18
2.3 De eerste ruzie 18
2.4 De eerste moord 19
2.5 Recht spreken bij conflicten 20
2.6 Beloofd is beloofd 21
2.7 Een burgeroorlog voorkomen 21
2.8 Eerwraak 22
2.9 Uitgescholden worden 22
2.10 Wraakpsalmen 23
2.11 Goede raad 23
2.12 Verwijdering 24
2.13 Beschuldigen 25
2.14 Eerst verzoening 25
2.15 Macht corrumpeert 26
2.16 Tucht is leiding ten goede 26
2.17 Beter en bitter 27
2.18 Verrassende tegenaanval 29
2.19 Nederigheid 29
2.20 Dienen 30
2.21 Essentials en non-essentials 31
2.22 Opvliegend 31
2.23 Willen lijden 32
2.24 Als een lucifer 32
2.25 Wandelen in het licht 33
2.26 Plussen en minnen 33
2.27 Slot 34

Verwerkingsvormen bij hoofdstuk 2 35

3 Reacties op conflictsituaties 36
3.1 Inleiding 36
3.2 Het ontstaan van conflicten 37
3.3 De snelle oplossing 38
3.4 Onderken je gevoelens 39
3.5 Escalatiegraden en soorten conflicten 40
3.6 Conflicten aangaan of vermijden 41
3.7 Verdedigend of ondersteunend 44
3.8 Extravert of introvert 45
3.9 Assertief of agressief 46
3.10 Egels en neushoorns 47
3.11 De zegen van kritiek 48
3.12 Eenheid als start- en eindpunt 49
Verwerkingsvormen bij hoofdstuk 3 50

4 Voorkomen van conflicten 51
4.1 Inleiding 51
4.2 Vier de verschillen 51
4.3 Kernkwaliteiten 52
4.4 Waarden 54
4.5 Doelen en verwachtingen 55
4.6 Feedback 56
4.7 De waarheid in liefde spreken 58
4.8 Accountability 59
4.9 Vergadersfeer 60
4.10 E-mailrichtlijn 60
4.11 De gemeentecode 61
4.12 Persoonlijkheidstests en teambuilding 62
4.13 Slot 63
Verwerkingsvormen bij hoofdstuk 4 65

5 Heersen over conflicten 66
5.1 De plek van gebed 66
5.2 Vergaderregels 67
5.3 Besluitvorming: consensus en tweede stemming 68
5.4 De-escalatie 70
5.5 Vergeving vragen 70
5.6 Tucht uitoefenen 71
5.7 Koninklijk afscheid nemen 73
5.8 Visie op conflicten 73
Verwerkingsvormen bij hoofdstuk 5 75

6 Hulp zoeken bij conflicten 76
6.1 Inleiding 76
6.2 Papieren hulp 76
6.3 Wijze derden 77
6.4 Mediation 78
6.5 Super- en intervisie 80
Verwerkingsvormen bij hoofdstuk 6 81

7 Conflicten? Zoek hulp bij de kerk! 82
7.1 Inleiding 82
7.2 Kinderwerk 83
7.3 Huwelijk 83
7.4 Opvoeding 84
7.5 Werk 86
7.6 Algemene cursus omgaan met conflicten 86
7.7 Cursus over eenheid en teambuilding 87
7.8 De lerende kerk 87
Verwerkingsvormen bij hoofdstuk 7 88

Literatuur 89
Bijlagen 92
Bijlage A: Uitspraken 92
Bijlage B1: Voorbeeld van een stappenplan rond gemeentetucht 94
Bijlage B2: Stroomschema 'snel problemen oplossen' 95
Bijlage C: Evaluatie (kerken)raad of team 96
Bijlage D: Zes denkhoeden van De Bono 98
Bijlage E: Sketch: de mantel der liefde 99